

Kvalitetsvurdering af

Holbo Herreds Kulturhistoriske Centre

2005

Indhold

Baggrund for kvalitetsvurderingen	2
Holbo Herreds Kulturhistoriske Centre	3
Arbejdsgrundlag og formål	3
Samlinger, arkiver og bibliotek	4
Indsamling, erhvervelser, undersøgelser og forskning	6
Konserverings- og bevaringsarbejde	7
Formidling	8
Bygninger og udendørsarealer	9
Inventar og materiel	9
Organisation og administration	10
Ledelse og personale	10
Økonomi	10
Sammenfatning	11
 <i>Bilag</i>	
Styrelsens notat om museets registreringspraksis	13
Styrelsens notat om museets digitale formidling	14
Udtalelse fra Det Faglige Råd for Nyere Tids Kulturhistorie om museets forsknings- og formidlings publikationer	16
Udtalelse fra Det Arkæologiske Faglige Råd om museets forsknings- og formidlingspublikationer	19
Udtalelse fra Græsted-Gilleleje og Helsingø Kommuner	21

Baggrund for kvalitetsvurderingen

Som led i Kulturarvsstyrelsens resultatkontrakt 2004-2007 med Kulturministeriet skal styrelsen årligt kvalitetsvurdere et antal statsanerkendte museer. Styrelsen udvælger disse museer ud fra kriterier, der sikrer en bred repræsentation. I 2005 har Kulturarvsstyrelsens kvalitetsvurdering blandt andet rettet fokus på de kulturhistoriske museer i Frederiksborg Amt.

Kulturarvsstyrelsens kvalitetsvurdering 2005 af Holbo Herreds Kulturhistoriske Centre er baseret på:

- Museets besvarelse af kvalitetsvurderingsskemaet med bilag modtaget i styrelsen den 5. april 2005, samt 9 publikationer, der forinden var indsendt til faglig bedømmelse. Som særskilt bilag til kvalitetsvurderingsskemaet foreligger "Rapport over magasin- og udstillingsforholdene på Holbo Herreds Kulturhistoriske Centre, 2005" udarbejdet af Roskilde Amts Konserveringscenter.
- Droftelse af museets forhold på grundlag af det udfyldte skema på møde i Gilleleje den 19. april 2005 med følgende deltagere:
museumsleder Soren Frandsen, museumsinspektør Liv Appel, arkivleder Simon Steinfeldt Laursen, formand for bestyrelsen Peter Kalko
og fra Kulturarvsstyrelsen museumskonsulent Michael Lauenborg og arkitekt Ebbe Keld Pedersen.
- Under besøget blev Gilleleje Museum i Pyramiden, Skibshallerne og fiskerhuset i Gilleleje by, Bymuseet Kongensgade i Helsingør, Helsingør Lokalhistoriske Arkiv, Helsingør Hestevogns Museum, Laugø Smedie samt magasinet på Græsted Most besigtiget.
- Bedømmelse af museets forsknings- og formidlingspublikationer ved Det Faglige Råd for Nyere Tids Kulturhistorie dateret 2. juni 2005 og ved Det Arkæologiske Råd dateret 17. juni 2005.
- Kulturarvsstyrelsens brev af 2. februar 2005 til museets hjemstedskommune, Græsted-Gilleleje Kommune, og kommunernes besvarelse heraf fra 30. marts 2005.

Borne- og Kulturudvalget i Græsted-Gilleleje Kommune samt Kultur og Fritidsudvalget i Helsingør Kommune udtaler i forbindelse med kvalitetsvurderingen, at udvalgene ikke har specifikke synspunkter, der ønskes vægtet i kvalitetsvurderingen, men udvalgene vil gerne understrege deres forventninger til HHKC.

Generelt knytter forventningerne sig til HHKC's fortsatte synlighed og formidling. Der peges på vigtigheden af arbejdet med lokalhistorien og med den lokale kulturelle identitet i en periode med forandringer i den kommunale struktur. En styrkelse af de erhvervsmæssige relationer vil kunne bidrage til en nytænkning af museets rolle i koblingen mellem erhverv, kultur og turisme. Konkret peges på behovet for gode tilbud til turister i form af historiske vandring og events og formidling af udstillinger på fremmedsprog. Endelig forventer udvalgene en stadig positiv og konstruktiv dialog med museet.

Kommunernes udtalelse. Se bilag.

Holbo Herreds Kulturhistoriske Centre

Museets er et statsanerkendt kulturhistorisk museum efter museumslovens § 15 med følgende ansvarsområder:

Museet skal gennem indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling inden for sit ansvarsområde virke for sikringen af Danmarks kulturarv og belyse tilstande og forandringer indenfor kulturhistorien, men arbejder også med naturhistoriske emner.

Museet skal gøre samlingerne tilgængelige for offentligheden og stille dem til rådighed for forskningen, samt udbrede kendskabet til resultater af såvel museets egen forskning som anden forskning baseret på museets samlinger.

Museet har til opgave at beskrive og dokumentere den kulturhistoriske udvikling i Græsted-Gilleleje og Helsingør kommuner fra oldtid til nutid.

Museet har speciale i

- mølleri i museets indsamlingsområde.
- kyst- og havfiskeri med udgangspunkt i nordkystens fiskerlejer.

Der er indgået samarbejdsaftaler med Frederiksværksegnsens Museum og Helsingør Kommunes Museer vedrørende museal dækning af kyst- og havfiskeriet på den del af kyststrækningen mellem Hundested og Helsingør, der ligger i de to museers ansvarsområder og i Hundested og Frederiksværks kommuner samt i Helsingør kommune.

(Uddrag af vedtægternes § 2)

Holbo Herreds Kulturhistoriske Centre er en selvejende institution.

Museumsleder: Søren Frandsen.

Bestyrelse: Peter Kalko (formand), Inger Larsen og Stig Olkjær udpeget af Arkiv- og Museumsforeningen for Helsingør Kommune; Lars Thomsen (næstformand), Bertil Christensen og Svend Henrik Svendsen udpeget af Gilleleje og Omegns Museumsforening; Peter Sørensen og Johnny Rasmussen udpeget af Græsted-Gilleleje Kommune; Inge Walmar og Hans Thaysen udpeget af Helsingør Kommune samt Michael Ahlström udpeget som medarbejderrepræsentant.

Arbejdsgrundlag og formål

Holbo Herreds Kulturhistoriske Centre er statsanerkendt på baggrund af en videreførelse af en statsanerkendelse af Gilleleje Museum fra 1946.

Oprettelse

Gilleleje Museum blev oprettet i 1929 og Gilleleje Lokalhistoriske Arkiv i 1976. Lokalhistorisk Arkiv i Helsingør oprettedes i 1972, og omkring 1980 erhvervede Helsingør Kommune Ramløse Mølle og Laugø Smedie med henblik på etablering af arbejdende museumsaktiviteter.

I 1988 blev arkiv og museer i Helsinge Kommune en del af Gilleleje Museum. I 1999 stiftedes den selvejende institution Holbo Herreds Kulturhistoriske Centre.

Samdrift

Holbo Herreds Kulturhistoriske Centre – HHKC - drives på grundlag af en samdriftsaftale fra 1988 mellem Helsinge Kommune og Græsted-Gilleleje Kommune, hvor sidstnævnte er hjemstedskommunen.

Virkeområde

Holbo Herred er geografisk identisk med de to kommuner – dog uden Nodebo-delen af den tidligere Esbønderup-Nodebo Kommune.

HHKC har en bred faglig kontakt- og samarbejdsflade i regionen blandt andet gennem deltagelse i amtsmuseumsrådet, kulturmiljørådet og amtets grønne råd, ligesom HHKC indgår i samarbejder med nabomuseer, lokalarkiver og lokale foreninger.

HHKC indgår i tværfaglige samarbejder, i flere faglige puljer og har siden efteråret 2004 deltaget i et fælles nordisk forskningsprojekt med titlen ”Arkeologi runt Skagerak og Kattegat”.

Det er HHKC's opfattelse, at de ressourcer, der anvendes i det udadvendte arbejde, er med til at skabe et solidt fundament for varetagelsen af HHKC's opgaver.

Samlinger, arkiver og bibliotek

Museets samlinger dækker tidsmæssigt fra oldtidens begyndelse til nyere tid indenfor museets geografiske område.

Oldsagssamlingen består hovedsagelig af fund fra området omkring Gilleleje. Museet råder desuden over en samling genstande fra middelalder og renæssance, der stammer fra Esrum Kloster, Søborg Slotsruin, Søborg Kobstad og fiskerlejerne.

Samlingen fra nyere tid belyser den almindelige kulturhistoriske udvikling i området. Den rummer således genstande fra livet på landet tilbage fra 1800-årenes begyndelse. I samlingen indgår en række boliginteriorer repræsenterende: andelsbonden og husmanden, borgeren og kunstneren. Dertil kommer en række værkstedsinteriorer - specielt N.P. Andersens fototekniske snedkerværksted i Nellerød – og flere butikinteriorer. En skolehistorisk samling stammer fra Gilleleje skole.

Vognsamlingen er repræsentativ for de hestevogne, som man lokalt betjente sig af i slutningen af 1800-årene, og en fyrhistorisk samling fortæller om de to fyr på Nakkehoved.

Museet har en særlig samling fra besættelsestiden under anden verdenskrig med museumsinstallationen – fiskekutteren ”Maagen” – til illustration af jodetransporterne til Sverige i 1943.

Museets fiskerisamling er repræsentativ for specialet i det nordsjællandske fiskeri. Den indeholder redskaber, der går tilbage til anden halvdel af det 19. århundrede og illustrerer den teknologiske udvikling. I samlingen indgår tre åbne både fra 1800-årene suppleret af en stor modelsamling af ældre bådtyper og en model af arbejdende bådebyggere på den åbne strand.

Den naturhistoriske samling omfatter blandt andet udstoppede fugle fra strand og skov, knoglemateriale fra forhistorisk og nyere tid samt herbarier med strandens og havets flora.

I museets samling indgår fem bygninger: Det Gamle Fiskerhus på Gilleleje Hovedgade, med et interiør der illustrerer et boligmiljø fra midten af 1800-årene. De to møller: Pibe Mølle og Ramløse Mølle, der repræsenterer henholdsvis stubmøllen og den hollandske mølletype. Laugø Smedie med funktionsdueligt værksted samt et sommerhus med inventar fra 1952, opstillet ved Pyramiden, der kan fortælle om sommerhusudviklingen efter anden verdenskrig.

Museet oplyser, at visse dele af den ældre nyere tids samling mangler oplysninger eller er i så dårlig stand, at genstandene bør kasseres.

Kulturarvsstyrelsen stiller sig positivt til en udskillelse af genstande fra samlingerne. Er der tale om et mindre antal genstande, kan styrelsen tage stilling hertil til administrativt på grundlag af lister inddelt i grupper efter genstandenes art. En større udskillelse forudsætter besøg af styrelsen, som oversigtligt vil gennemgå genstandene og sammen med museet træffe aftale om kassation. En billedokumentation af genstande, der udskilles, kan overvejes.

Registrering

Museet angiver at være overgået til sagsregistrering og i 1994-95 til digital registrering i Works. Såvel arkæologiske som nyere tids museumssager er siden søgt lagt over i registreringssystemet Dansk MuseumsIndex. Da DMI aldrig er kommet til at fungere på museet, er der opstået et efterslæb i indføringen af de arkæologiske sager på ca. 150 numre.

De fuldt katalogiserede /dokumenterede genstande udgør 98%, medens genstande, der kun er tildelt nummer og placering udgør 2%.

Kulturarvsstyrelsen bemærker den høje dokumentationsgrad.

I forbindelse med museets opkobling til det ny fælles museale system, Regin – forventelig i løbet af sommeren – er Kulturarvsstyrelsen indstillet på at overføre de allerede registrerede DMI data. I samtaler med museet har Styrelsen tilkendegivet betænkelighed ved fortsat registrering i Works, da eksportfunktionerne herfra så vidt vides er stærkt begrænsede. Styrelsen vil derfor ikke påtage sig at hjælpe med at konvertere Works-data til Regin. Museet må således selv overføre registreringerne i Works til Regin.

Med hensyn til HHKC's registreringspraksis henvises i øvrigt til særskilt notat herom. Se bilag.

Helsing og Gilleleje Lokalhistoriske Arkiver har arkivalier og information fra deres respektive områder.

Arkiverne har siden 1996 opbygget eget elektronisk indkomst og registreringsprogram efter Sammenslutningen for Lokalarkivers standarder og retningslinier for indkomstjournalisering og registrering. Arkiverne følger arkivlovens tilgængelighedsprincipper m.v. Modtagne private arkivers status aftales i hvert enkelt tilfælde med giver.

Den faglige styring af lokalarkiverne er decentral. For at fremme offentlighedens interesse for arkiverne, er der sammen med kommunernes kulturforvaltninger indledt et projekt ved navn Nordlys med henblik på oprettelsen af arkivsatellitter i lokalsamfundene. Satellitterne skal have lokal bemanning men i øvrigt arbejde tæt sammen med arkiverne i Helsing og Gilleleje.

Indsamling, erhvervelser, undersøgelser og forskning

Størstedelen af museets arkæologiske undersøgelser er afledt af lovpligtige opgaver efter museumsloven. Museet har i visse tilfælde bekostet supplerende undersøgelser af områder, der grænser op til arealer, hvis undersøgelse er blevet betalt af bygherren.

Museet lægger særlig vægt på, at der bliver foretaget naturvidenskabelige undersøgelser af organisk materiale, som kan give ny viden om oldtidens erhvervsgrundlag.

En stor del af forskningen og undersøgelserne på det arkæologiske område har sammenhæng med museets bestræbelser på at kortlægge det forhistoriske og middelalderlige kulturlandskab i Holbo Herred. Arbejdet bygger videre på museets omfattende analyser af nyere tids kulturlandskab. I dag råder museet således over et godt grundmateriale, der benyttes ved alle landskabsanalyser.

For nyere tids vedkommende har museets indsamlingspolitik sin baggrund i de ændringer, der fra tid til anden sker i lokalsamfundet. I denne samtidsdokumentation prioriterer museet undersøgelse og hjemtagning af helheder.

Museet har gennem årene deltaget i de fælles undersøgelsesprojekter, som Fiskeripuljen har igangsat. Museet foretager arkivalske undersøgelser af det nordsjællandske fiskeris historie fra 1500-årene og frem til belysning af udviklingen i de enkelte fiskerlejer.

I tilknytning til specialet i mølleri udføres arkivalske undersøgelser af de gamle ejerlav i Holbo Herred med sigte på at finde oplysninger om nedlagte vand- og vindmøller til brug for et videre studium af mollevirksomhedernes betydning i lokalsamfundene gennem tiderne.

Helsing og Gilleleje Lokalhistoriske Arkiver foretager undersøgelser og forskning i varierende omfang i forbindelse med al registrering. Det er sigtet, at registreringen ikke blot bliver en placeringsvejledning, men også en videndatabase. Arkivet anfører i denne forbindelse, at opbygningen af registreringssystemet er et forskningsprojekt i sig selv.

Undersøgelser- og forskningsprojekter

På det arkæologiske område har museet indenfor de seneste år gennemført 13 større og mindre undersøgelser- og forskningsprojekter, og i forbindelse hermed et stort antal forskningsudgravninger.

I tre tilfælde har Frederiksborg Amt bedt museet om kulturhistoriske redegørelser i forbindelse med plantiltag og projekter. Det drejer sig om større udredningsarbejder i forbindelse med den nye omfartsvej Helsing-Græsted-Gilleleje, et integreret natur- og miljøprojekt i Esrum-Søborg-området, og senest Pilotprojekt Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Udredningsarbejderne har dannet grundlag for udvikling af forskellige rapportkoncepter. Museet vil fremover udgive sine kulturhistoriske rapporter med ISBN-nummer.

Endvidere har museet i sin oversigt nævnt fire etnologiske undersøgelser, hvor interviewundersøgelsen af "Livet ved år 2000 i Holbo Herred" er den mest omfattende. Museet tilkendegiver, at disse undersøgelser overvejende er udført med henblik på bidrag til museets årbog.

Helsing og Gilleleje Lokalhistoriske Arkiver har gennemført en række målrettede undersøgelser og forskningsprojekter blandt andet om Helsing i 1800-tallet og Holbo Herreds møller.

Kulturarvsstyrelsen anerkender museets mange initiativer på det arkæologiske område og noterer sig de opgaver med bredere kulturhistorisk perspektiv, som museet har udført for Frederiksborg Amt.

Museet har tilsyneladende haft vanskeligt ved at få præsenteret sine arkæologiske undersøgelses- og forskningsresultater. Således savnes endnu en publiceret basisforskning med blandt andet resultaterne fra de naturvidenskabelige analyser, medens den reflekterede dataindsamling har fundet vej i de kulturhistoriske rapporter.

På nyere tids området er der tale om anvendelsesorienteret forskning og udviklingsarbejde samt dataindsamling. Museet kan overveje muligheden af en mere reflekteret bearbejdning af det indsamlede materiale.

De etnologiske undersøgelser ligger emnemæssigt langt fra museets kerneområder og er i højere grad udsagn om lokal identitet end egentlig forskningsorienteret analyse. Styrelsen anbefaler, at museet fokuserer forskningen på specialerne – mølleri og kyst- og havfiskeri – samt kulturlandskabet.

Der henvises til særskilte udtalelser om museets forsknings- og formidlingspublikationer. Se bilag. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at Pilotprojekt Nationalpark Kongernes Nordsjælland forelå efterfølgende.

Kapitel 8- arbejde

I henhold til museumsloven skal museet samarbejde med plan- og fredningsmyndighederne.

Samarbejdet med kommunerne om planmateriale og byggesager er i de sidste 3-4 år blevet udbygget. Der afholdes regelmæssige samarbejds møder med kommunernes plan- og byggesagsafdelinger.

Museet tilkendegiver dog, at det kan være vanskeligt at fastholde kontinuiteten i samarbejdet på grund af en stadig udskiftning i kommunernes medarbejderstab. Museet foreslår, at der i de tekniske forvaltninger afsættes midler, så en medarbejder fra HHKC kan følge sagsbehandlingen fra begyndelsen og sikre, at alt relevant materiale bliver gennemset og eventuelt sendt videre til museet til nærmere vurdering.

Museet har sat fokus på anlægsarbejder med ledningsforinger, hvilket har resulteret i, at museet har været til stede ved en lang række gravearbejder for amtet, kommunerne og private firmaer. Overvågningsarbejdet for NESAs har været særligt omfangsrigt.

Kulturarvsstyrelsen påskønner museets engagement i samarbejdet med de kommunale planmyndigheder. Det er styrelsens indtryk, at museumslederens medlemskab af det regionale faglige kulturmiljøråd – som repræsentant for amtsmuseumsrådet – har bidraget til et samvirke mellem museum, kulturmiljøråd og planmyndigheder.

Konserverings- og bevaringsarbejde

Oldsagssamlingen er i rimelig god bevaringsmæssig stand. Næsten hele nyere tids samling er behandlet mod skadedyr. Tekstilsamlingen er i fin stand. Museet har lokaler og personale til at klare lettere konservering af træ, jern og tekstiler. Museet er tilknyttet fælleskonserveringen i Roskilde, og har for nylig anmodet om konservering/magasineftersyn. Der foreligger ikke en bevaringsplan.

Arkivaliernes bevaringsstatus på arkiver og fjernmagasin er set i et kortere tidsperspektiv rimelig. I et længere tidsperspektiv vil deres bevaring kræve yderligere indsats.

Formidling

HHKC søger gennem sin formidling både at nå ud til så brede lag i befolkningen som muligt og at skabe tilbud, som kan interessere de mange sommergæster og turister.

Museet lægger stor vægt på, at museumsudstillingerne suppleres med en formidling af kulturlandskabet gennem egnsvandring og arrangementer med skuespillere i historiske roller. Formidlingen til børn og unge er højt prioriteret.

Udstillinger

Udstillingerne i Pyramiden om Holbo Herred fra Nutid til Fortid og Gilleleje Bys Historie er opbygget i perioden 1996-98

Fiskeriudstillingen i skibshallerne på Gilleleje Hovedgade er etableret i 1987-89 og udgør sammen med Det gamle Fiskerhus et lille "frilandsmuseum".

I Laugø er udstillingen i Hestevognsmuseet i sin nuværende form fra 2002, medens opstillingen i Smedjen er fra 2004. To arbejdende smede fortæller om redskabernes brug.

Fyrhistorisk Museum på Nakkehoved åbner i maj 2005, og Bymuseet Kongensgave i Helsingør genåbner i ny revideret og udvidet udgave i 2006.

I sammenhæng med Ramlose Mølle findes Håndværkermuseet med værkstedsinteriører, der er etableret i 1985. Ramlose Mølle drives – ligesom Pibe Mølle – af et møllelaug.

Museet producerer hvert år en sommerudstilling til opsætning i kultursalen i Pyramiden. Herudover fremstilles ind i mellem udstillinger med emner fra lokalsamfundene til opsætning på Gilleleje Bibliotek og Helsingør Bibliotek. I gennemsnit opsætter HHKC knapt tre særudstillinger om året.

Museet er i øjeblikket i dialog med skolevæsenet i Helsingør Kommune om etablering af en museumsundervisning.

Kulturarrangementsstyrelsen konstaterer udstillingsstedernes spredte beliggenhed og emnemæssige mangfoldighed. Flere af dem har et meget beskedent besøg, hvilket må sammenholdes med de ressourcer, der medgår til driften af lokaliteterne.

Det anbefales, at museet overvejer udstillingsstedernes fremtid herunder, hvorvidt der bør ske en reduktion eller, alternativt, en form for sammenkædning eksempelvis gennem en opkobling til amtets net af cykelstier. Brochuren "Levende lokalhistorie", der præsenterer de mange besøgssteder, kan således med fordel forsynes med et vejkort, der anskueliggør sammenhængen.

Kulturarrangementsstyrelsen finder, at fiskeriudstillingen i skibshallerne og det gamle fiskerhus udgør et fornemt museumsmiljø. Udstillingerne i Pyramiden repræsenterer to helhedsbilleder, hvor museets naturhistoriske virkeområde indgår på selvfølgelig måde i udstillingen Fra Nutid til Fortid.

Museet arbejder kontinuerligt med sine udstillinger og er opmærksom på betydning af en formidling på fremmedsprog.

Publikationer

Museet udgiver en årbog i samarbejde med museumsforeningerne. Helsingør og Gilleleje Lokalhistoriske Arkiv udgiver et elektronisk nyhedsbrev.

Museet arbejder aktivt med formidling på internettet, hvor hjemmesiden er under fortsat udvikling.

Der henvises til særskilt notat om museets digitale formidling. Se bilag.

Åbningstider og besøgstal

HHKC's samlede besøgstal i 2003 er opgjort til 13.362 personer. Heraf tegner Pyramiden sig for 3.401 besøgende og Helsingørsk Arkiv for 1155 besøgende.

Museet anfører, at der er stor konkurrence mellem områdets mange kulturtilbud. I museets sommerarrangementer deltager op til 200 mennesker. Det forventes, at den ny museumsafdeling på Nakkehoved i kraft af sin beliggenhed vil tiltrække mange besøgende.

Kulturarvsstyrelsen finder, at besøgstallet er for lavt, og skønner, at der må være et potentiale i de mange "fastliggere" og gæster, der i sommermånederne opholder sig langs nordkysten.

I denne forbindelse vil Kulturarvsstyrelsen nævne, at styrelsen som besøgende har haft vanskeligt ved at forbinde navnet "Pyramiden" med museet (og Gilleleje Bibliotek), ligesom det har været vanskeligt at finde frem til Pyramiden, da vejskiltningen er sparsom. Ved ankomsten til Pyramiden konstateres det, at museets indgang findes på bagsiden – den søvarts side – af bygningen, og at skiltningen hertil blot er en seddel opsat på bibliotekets indgangsdør.

Bygninger og udendørsarealer

HHCK har til huse i kommunalt ejede bygninger, som kommunerne vederlagsfrit stiller til rådighed og forestår den løbende vedligeholdelse af. Ramløse Anisse Menighedsråd stiller vognmagasinet på Ramløse præstegård vederlagsfrit til rådighed, medens magasinlokalerne i kælderens på Græsted Most er lejede.

Roskilde Amts Konserveringscenter udtaler, at den bygningsmasse, som museet har til rådighed i Græsted og Ramløse – ud fra en konserveringsfaglig betragtning (bevaring af samlingerne) – enten er ubrugelig eller i så ringe en stand, at det vil koste en formue at forbedre forholdene. Derimod kan bygningsforholdene for de arbejdende udstillinger ved små ændringer forbedres således, at genstandene, der opbevares og udstilles her, får bedre betingelser.

Museet arbejder på at få mulighed for at etablere et nyt magasin i en lejet bygning i Gilleleje, der lever op til kravene om klima- og sikkerhedsforhold.

Brandalarmering findes kun i Pyramiden, på Bymuseet Kongensgade og indirekte på Helsingørsk Lokalhistoriske Arkiv i en form, der ikke er tilstrækkelig i forhold til arkivets sårbarhed og indhold.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at der tilvejebringes tilfredsstillende og tidssvarende magasinforhold, ligesom styrelsen anbefaler at arkivets brandsikring forbedres.

Inventar og materiel

Museet har det udstyr, inventar og materiel, der er nødvendigt for varetagelse af ansvarsområdet.

Organisation og administration

Den administrative praksis er ikke formuleret i en virksomhedsplan. Museet er i øjeblikket i gang med en revision af det administrative system.

Kulturarvsstyrelsen finder, at der bør fastsættes retningslinier for den administrative praksis blandt andet med hensyn til journalisering m.v.

Ledelse og personale

Museets bestyrelse består af 11 medlemmer, der fordeler sig med 2 politisk udpegede fra Græsted-Gilleleje kommune, 2 politisk udpegede fra Helsing Kommune, 3 medlemmer fra bestyrelsen i Gilleleje og Omegns Museumsforening, 3 medlemmer fra Arkiv- og Museumsforeningen i Helsing kommune og en medarbejderrepræsentant.

HHKC's bestyrelse har et forretningsudvalg på 4 medlemmer, der består af formand og næstformand samt en af de to politiske repræsentanter fra hver kommune.

Museet oplyser, at alle tre inspektorer deltager i bestyrelsesmøderne, hvor der foregår en løbende drøftelse af HHKC's fremtidsplaner og profil. På møderne sker løbende uddybning af lovgrundlaget, når enkeltsager kræver det. Der udarbejdes fyldige referater fra bestyrelses- og forretningsudvalgsmoderne.

Det faste personale omfatter museumslederen og 5 medarbejdere på fuld tid (arkivleder og –assistent, arkæolog og –assistent samt registrator) samt yderligere 6 medarbejdere i fleksjob (to af disse udfylder bogholder- og sekretærfunktionerne) og 3 i skånejob samt en rengøringsassistent. Dertil kommer i 2004 en henvist arbejdskraft omfattende 21 personer.

HHKC har i det daglige et tæt samarbejde med støtteforeningerne: Gilleleje og Omegns Museumsforening, hvori indgår Vilhelms Skibslaug, Arkiv- og Museumsforeningen for Helsing Kommune samt Ramlose Mølleförening, der på kontraktbasis forestår den daglige drift af møllen og Håndværkermuseet.

Kulturarvsstyrelsen bemærker det store antal personer med forskellige ansættelsesforhold og de mange aktive frivillige i støtteforeningerne. Styrelsen peger på, at den ledelsesmæssige og personaleadministrative opgave, der knytter sig til de mange ansættelsesforhold, er omfattende og ressourcekrævende, hvilket HHKC fuldt ud er opmærksom på.

Økonomi

Museets samlede driftsbudget for 2005 er i alt på 6.269.013 kr.

Tilskud fra Græsted-Gilleleje kommune	1.183.174 kr.
Tilskud fra Helsing Kommune	787.570 -
Tilskud fra Græsted-Gilleleje Kommune (bygningsvedligehold)	792.446 kr.
Tilskud fra Helsing Kommune (bygningsvedligehold)	1.185.048 -

Tilskud fra GGK (job-ordning)	54.114 kr.
Tilskud fra Helsingør Kommune (job-ordning)	113.867 -
Tilskud fra Karlebo Kommune (job-ordning)	82.666 -
Tilskud fra Frederiksborgs Amt	214.735 kr.
Ikke-offentlige tilskud	401.654 -
Statstilskud efter museumslovens § 15	1453.739 kr.
Egne indtægter (entre)	ca. 60.000 kr.

De kommunale tilskud er fastsat i samdriftsaftalen fra 1988 og reguleret ved gældende regler om fremskrivning.

De kommunale tilskud varierer fra år til år, idet der er stor forskel på størrelsen af de midler, der anvendes til vedligeholdelse af de bygninger, som kommunerne stiller til rådighed for HHKC.

I projektet Nordlys – arkivsatellitter – indgår et tilbud til erhvervslivet om kulturelle ydelser mod betaling. På baggrund af kontraktlige aftaler med virksomheder kan HHKC levere egnsvandring, tekst og billedstof til virksomhedsbrochurer m.v. med lokalhistorisk indhold.

Sammenfatning

HHKC fremstår som en veldrevet kulturinstitution, hvor museum og arkiver indgår i et fornuftigt samspil og med en forankring i begge kommuner.

Museets faste udstillinger illustrerer det geografiske og faglige virkeområde, herunder museets specialer indenfor kyst- og havfiskeri og mølleri. Museets prioritering af en kulturhistorisk totalformidling – blandt andet gennem egnsvandring, hvor udstillinger og kulturspor i landskabet forbindes – er forbilledlig.

HHKC's har et beskedent – og samlet set mindre tilfredsstillende – besøgstal både i hovedudstillingen i Pyramiden og på de øvrige udstillingssteder, som ligger spredt i museets virkeområde. Det anbefales, at museet overvejer udstillingsstedernes antal og indbyrdes sammenhæng. Ligeledes må det overvejes, om Gilleleje Museum kan fremstå med en mere éntydig profil i bybilledet, således at potentielle besøgende lettere kan finde frem til museet i Pyramiden.

HHKC's publikationer bærer præg af et stort lokalkendskab og en righoldighed af ikke mindst fotografisk materiale fra arkivet. De er velskrevne. De kulturhistoriske redegørelser, som museet har udarbejdet for Frederiksborg Amt, afspejler HHKC's betydning som samarbejdspartner for det politisk-administrative system.

HHKC har en omfattende undersøgelses- og forskningsvirksomhed på det arkæologiske område. Ud fra en arkæologisk-faglig betragtning bør en formidling af resultaterne prioriteres. På nyere tids området må muligheden af en mere reflekteret bearbejdning af det indsamlede materiale overvejes. Det anbefales, at museet i højere grad fokuserer på forskning indenfor specialerne – mølleri og kyst- og havfiskeri – samt kulturlandskabet.

HHKC's samlinger er godt registrerede. Kulturarvsstyrelsen har givet tilsagn om at overføre DMI-data til det nye registreringsystem Regin, medens museet selv må stå for overførslen af Work-data.

Kulturarvsstyrelsen stiller sig positivt til en udskillelse af genstande fra samlingerne, hvor der er tale om genstande uden proveniens og, hvor genstandenes bevaringstilstand er ringe. Konkrete ønsker om udskillelse skal godkendes af styrelsen.

Med hensyn til museets magasinforhold henstilles det, at der snarest findes en klima- og sikkerhedsmæssig forsvarlig løsning i en bygning indrettet til formålet.

Styrelsens notat om museets registreringspraksis

Museet angiver at være overgået til sagsregistrering og i 1994-95 til digital registrering i Works. I dag er en stor del (?) af samlingerne således registeret i en Works database. Såvel arkæologiske som nyere tids museumssager er siden søgt lagt over i registreringssystemet Dansk MuseumsIndex (DMI). Da DMI aldrig er kommet til at fungere på museet, er der opstået et efterslæb i indføring af de arkæologiske sager på ca. 150 numre. Mens museet venter på at blive koblet på det fælles museale system, Regin, som skal afløse DMI, fortsætter museet med at benytte Works.

Med omlægningen til sagsregistrering og siden overgangen til DMI har museet fulgt Statens Museumsnævns anbefalinger og vejledninger. Museet har desuden deltaget aktivt i regionale registreringskurser. På den baggrund er det beklageligt at DMI aldrig er kommet til at fungere på museet. Styrelsen er indstillet på at trække de allerede registrerede DMI data ud af systemet og lægge dem ind i Regin i forbindelse med at museet kobles på Regin, forventeligt i løbet af sommeren indeværende år.

Styrelsen er, som nævnt i samtaler med museet, betænkelig ved registrering i Works, da eksportfunktionerne herfra så vidt vides, er stærkt begrænsede. Derfor tør styrelsen ikke påtage sig at hjælpe med at konvertere works-data til Regin.

EWA

27. juni 2005

Styrelsens notat om museets digitale formidling

I 2004 kom alle på museet på internettet. Fra en hovedside er der adgang til de tre sider Information, Museer, Lokalarkiver. På separate sider finder man beskrivelser af hvert enkelt museum, og de to arkiver rummer store mængder indhold.

Overordnet design

Teksten på forsiden antyder, at de tre undersider er samlet under domænet holbo.dk, men ved at besøge de forskellige dele præsenteres man for tre forskellige bud på layout og navigation. Dette skaber tvivl om, hvorvidt man stadig er på en relevant side på holbo.dk, ligesom man skal lære et nyt sæt navigationsregler for hver del. Inden for hver underside skiller enkelte ældre sider sig også ud fra det øvrige design.

På siden "Museer" er den globale navigation placeret uhensigtsmæssigt i bunden af siden, så den kan ikke ses med mindre der scrolles ned. Linket til forsiden henviser ikke til den forside, man netop er kommet fra, men til den lokale undersides forside. Der er således ikke konsekvent navngivning af det samlede netsteds elementer, hvilket skaber forvirring.

De enkelte dele (Information, Museer, Lokalarkiver) giver ikke indtryk af at tilhøre et samlet netsted, hvilket medvirker til at netstedet ikke opleves sammenhængende. Brugervenligheden kan øges ved at tilstræbe en større ensartethed mellem hovedsiden og de øvrige sider for dermed opnå et mere konsekvent gennemført design.

Netsprog

- Læsevenligheden kan øges ved at præsentere tekst i smallere spalter (forsiden)
- Flere steder kan man øge læsevenligheden og invitere læseren yderligere ved at benytte sigende og fremhævede mellemrubrikker.
- Lokalarkivets sider med større tekstmængder kan øge læsevenligheden, samt imødekomme den typisk skimmende internet-læser, ved at benytte sigende og fremhævede mellemrubrikker. Variation i afsnitlængden kan desuden skabe dynamik i læserytmen.
- Der kan med fordel benyttes billedtekster, som tilbyder brugeren en ekstra indgang til emnet.
- Sektionen om middelalder bør harmoniseres med det øvrige i design og anvendelse af tekst. Baggrund med logo giver dårlig læsbarhed.

Teknisk tilgængelighed

- Information: siden er opbygget i et frameset, hvilket kan give problemer, hvis man tilgår siden fra en søgemaskine.
- Museer: linket "Hvor og hvornår" på de enkelte museers undersider fungerer ikke med javascript slået fra.
- Lokalarkiver: navigationen er afhængig af javascript. Der tilbydes ikke nogen alternativ form for navigation. Med javascript aktiveret ses menuen, men de enkelte hovedpunkter (Arkiverne, kontakt, osv.) i menuen er ikke aktive links. Derfor sker der intet ved at man f.eks. klikker på "Nyheder".

Generelt om de fire dele gælder, at der i den bagvedliggende HTML ikke er skelnet mellem struktur og indhold. Siderne kan heller ikke valideres mod W3C's regler for HTML. For at opnå størst mulig tilgængelighed anbefales det at benytte valid HTML med klar adskillelse af struktur og indhold.

Generelt anbefales det at konsultere It og Telestyrelsens "Gode råd om netsteder" (www.netsteder.dk), hvor der er samlet gode erfaringer om offentlig kommunikation og publicering på nettet. Her finder man også "Statens retningslinier for offentlige hjemmesiders og netsteders tilgængelighed", som det anbefales at følge.

Udtalelse fra Det Faglige Råd for Nyere Tids Kulturhistorie:

Forskningsvurdering for Holbo herreds Kulturhistoriske Centre

Holbo Herreds Kulturhistoriske Centre er fællesbetegnelsen for Arkiv- og Museumsforeningen i Helsingør og Gilleleje og Omegns Museumsforening. Følgende publikationer er indsendt til vurdering indenfor nyere tid:

1. *Fra os til jer. Livet ved år 2000 i Holbo Herred*. Helsingør Arkiv- og Museumsforening, Gilleleje og Omegns Museumsforening, Holbo Herreds Kulturhistoriske Centre, Årbog 2000
2. Årbog 2001
3. Årbog 2002
4. Årbog 2003
5. Årbog 2004
6. Søren Frandsen (red.): *Så dansk, så dansk og dog - om kulturforbindelser og indvandring til Holbo Herred i 2000 år*, Holbo Herreds Kulturhistoriske Centre, 2000
7. Hans Ethelberg: *En landsby i vækst, træk af Helsingør historie i 1800-tallet*, Helsingør lokalhistoriske arkiv
8. *Esrum-Sobrog delområdeplan, Vestlige del. Forundersøgelse af kulturhistoriske forhold*. Holbo Herreds Kulturhistoriske Centre 2003
9. *Kulturhistorisk undersøgelse. Ny vejforbindelse Helsingør-Græsted-Gilleleje*, Helsingør og Græsted-Gilleleje Kommuner

Bedømmelsen foretages inden for følgende emnegrupper:

Kulturmøde og lokalidentitet: 1, 6
Årbøger: 2,3,4,5
Kulturmiljø: 8,9
Andet: 7

Kulturmøde og lokalidentitet

Publikationen *Fra os til jer. Livet ved år 2000 i Holbo Herred* (1) er en præsentation af et halvt hundrede interviews med borgere i Holbo Herred samt 13 stile fra folkeskole og gymnasium. Intentionen er at lave en øjebliksdokumentation af dagligdag og livssyn blandt de lokale borgere til brug for eftertiden. Der er således tale om præsentation af et indsamlet materiale.

Publikationen *Så dansk, så dansk og dog* (6) er et katalog til udstillingen af samme navn. Publikationen inddrager både i tid og rum et stort verdensperspektiv, men Holbo Herreds placering i den givne sammenhæng forekommer vilkårlig. I den sidste femtedel af publikationen er der en opsummering af de generelle kulturelle påvirkninger mellem Danmark og omverden efterfulgt af uddrag fra syv interview, der kredser om lokal identitet. Der er her, som generelt i bogen, et markant skel mellem hovedvægtningen af en flertusindårig historie og et globalt perspektiv og de afsluttende helt nære interviewudskrifter/-referater. Bogen synes tænkt som en præsentation af

kulturpåvirkninger suppleret med udsagn om lokal identitet mere end som en egentlig forskningsbaseret analyse.

Årbøger

Publikationerne 2, 3, 4 og 5 dækker den fælles årbog for Arkiv- og Museumsforeningen i Helsingør og Gilleleje og Omegns Museumsforening, samlet under fællesbetegnelsen Holbo Herreds Kulturhistoriske Center.

Årbogen 2001 indeholder to erindringer. Dertil kommer en samling udklip fra Frederiksborg Amts Avis om Gilleleje 1911-15 samt et opslag om to møller i lokalområdet. Artiklerne fremstår som trykte erindringer.

Årbogen 2002 indeholder derimod egentlige mindre afhandlinger, overvejende med kildeanvisninger, litteraturfortegnelser og noter. De belyser lokale emner i en større sammenhæng og/eller tager udgangspunkt i de lokale (arkiv)samlinger. I 2002 handler det overvejende om den lokale musik- og sangtradition i historisk tid (og før).

I 2003 og 2004 er temaerne i årbogen bredere. Erindringer og amatørartikler veksler med egentlige videnskabelige afhandlinger, f.eks. om Christian V's jagt ved Esrum i 2003 eller om bronzealderguld fra Græstedegnen i 2004. Årbøgerne dækker således både nyere tid og ældre emner. I 2003 og 2004 angives endvidere forfatterens tilhørsforhold til det kulturhistoriske center i en lille postempel til hver artikel.

Årbøgerne er alle rigt illustreret og trækker dels godt på arkivets billedsamling, dels på indlånte fotografier.

Kulturmiljø

Publikationerne 8 og 9 dækker to rapporter. De stammer fra undersøgelser, dels i forbindelse med udpegning af emner for integrerede natur- og miljøprojekter i Frederiksborg Amt, dels i forbindelse med VVM-redegørelsen for vejforbindelsen mellem Helsingør og Gilleleje. Begge undersøgelser er ledet af det kulturhistoriske centers museumsinspektør for det arkæologiske område, men med inddragelse af andre kollegaer og/eller fagfæller, bl.a. fra nyere tid.

Rapporterne indeholder grundige undersøgelsesarbejder, vurderinger og anbefalinger i forbindelse med det kulturhistoriske centers administrative virke. Materialet er således styret af spørgsmål opstået i forbindelse med centerets administrative praksis. Rapporterne er ikke udgivet eller forsynet med ISBN-nummer.

Andet

Publikationen *En landsby i vækst* (7) er udgivet af Helsingør Lokalhistoriske Arkiv og skrevet af Hans Ethelberg, der i en periode var ansat på arkivet. Publikationen bygger på grundige og omfattende kildestudier i den lokale historie. Bogen er primært et portræt af enkelte erhvervsdrivende i Helsingør i 1800-tallet med en begrænset inddragelse af mere almene samfundsmæssige forhold.

Opsummering

Holbo Herreds Kulturhistoriske Centers publikationer er overvejende formidlingsorienteret, enten i retning af et bredere publikum eller i retning af det politisk-administrative system. Publikationerne bærer præg af et stort lokalkendskab og en righoldighed af ikke mindst fotografisk materiale fra arkivet. De er velskrevne.

Årbøgerne indeholder i de annoterede artikler, hvad Kulturministeriets Forskningsudvalg har kaldt anvendelsesorienteret forskning og udviklingsarbejde. Erindringsstoffet, såvel i årbøger som i de selvstændige publikationer, kan rubriceres som dataindsamling i en venlig, formidlende form. Hvis man skulle pege på forskningsmæssige udviklingsmuligheder, kunne det være gennem en prioritering af mere reflekteret bearbejdning af det indsamlede materiale. Publikation nr. 7 træder her frem i egen ret.

De to rapporter 8 og 9 falder ikke ind under de kategorier, som Kulturministeriets Forskningsudvalg opererer med i forskningsvurderinger, idet de ikke er udgivet eller forsynet med ISBN-nummer. De er dog et eksempel på en reflekteret dataindsamling til brug for den administrative praksis i museets virke.

Niels Jul Nielsen
Mus.insp., ph.d.
Københavns Bymuseum

Mikkel Venborg Pedersen
Mus.insp., ph.d.
Nationalmuseet, Frilandsmuseet

Udtalelse fra Det Arkæologiske Faglige Råd:

EVALUERING AF PUBLICERET ARKÆOLOGISK FORSKNING FRA GILLELEJE MUSEUM, 2002-2004.

Arkæologiske artikler i de indleverede publikationer:

1. *Årbog 2002*. Årbog for Holbo Herreds Kulturhistoriske Centre; Gilleleje og Omegns Museumsforening; Arkiv- og Museumsforeningen i Helsingør. 2002, s. 1-111.
  - 1a: Appel, Liv Kristine & Jannie Jørgensen, Bronzelurerne fra Smidstrup i Blistrup sogn - de ældste musikinstrumenter fra Holbo herred, s. 53-67.
2. *Årbog 2003*. Årbog for Holbo Herreds Kulturhistoriske Centre; Gilleleje og Omegns Museumsforening; Arkiv- og Museumsforeningen i Helsingør. 2003, s. 1-126.
  - 2a: Appel, Liv Kristine & Carsten Carstensen, Kong Christian V's jagt ved Esrum og den første danske guldrakteat, s. 63-86.
  - 2b: Jarrum, Erik A., Eskils borganlæg i Søborg, s. 105-121.
3. *Årbog 2004*. Årbog for Holbo Herreds Kulturhistoriske Centre; Gilleleje og Omegns Museumsforening; Arkiv- og Museumsforeningen i Helsingør. 2002, s. 1-143.
  - 3a: Appel, Liv Kristine, Kostbart bronzealderguld fra Stokkerup Mark ved Græsted, s. 123-141.
4. *Esrum-Søborg delområdeplan. Vestlige del. Forundersøgelse af kulturhistoriske forhold*, 2003, s. 3-61 + talrige kort.
  - 4a: Appel, Liv Kristine, Søren Frandsen, Tim Grønnegaard, Erik A. Jarrum & Martin Pavón, Forhistoriske og middelalderlige forhold i området, passim.
5. *Kulturhistorisk undersøgelse. Ny vejforbindelse Helsingør-Græsted-Gilleleje. Helsingør og Gilleleje kommuner*, uden år, s. 1-34 + talrige kort.
  - 5a: Appel, Liv Kristine, Tim Grønnegaard, Erik A. Jarrum & Karen Sebastian, Forhistoriske og middelalderlige forhold i området, passim.

Ovennævnte arbejder kan karakteriseres som følger:

Basisforskning

Grundforskning:

Strategisk forskning: 2b

Forsknings- og udviklingsarbejde

Anvendt forskning: 2a

Udviklingsarbejde: 1a, 3a,

Reflekteret dataindsamling: 4a, 5a.

Sammenfattende må det konkluderes, at Gilleleje Museum indenfor de af vurderingen omfattede år har haft svært ved at præsentere en publiceret forskning indenfor det arkæologiske område, der fordeler sig bare nogenlunde jævnt på de to hovedområder, basisforskning og forsknings- og udviklingsarbejde. Der savnes publiceret basisforskning, hovedsageligt en fremlæggelse af nyere

arkæologiske undersøgelser. Til gengæld har museet ydet en stor indsats indenfor den reflekterede dataindsamling i kraft af de to store kulturhistoriske rapporter (4 og 5). Dette er et område, hvor museerne i stadig stigende grad vil skulle levere et kvalificeret baggrundsarbejde for diverse myndigheder, og her har Gilleleje Museum med de to rapporter sat en fornem standard.

Haderslev d. 17/6-05

Lennart S. Madsen
Museumsinspektør
Haderslev Museum
(medlem af Det Arkæologiske Råd)

Modtaget i
Kulturarrsstyrelsen

30 MAR. 2005

Kulturarrsstyrelsen
Slotsholmsgade 1
1216 København K**KULTUR OG FRITID -
PYRAMIDEN**Vesterbrogade 54
3250 Gilleleje
Tlf. 48 38 38 00
Fax. 48 38 38 08
Email: kultur@ggk.dk
www.ggk.dkÅbningstider:
Man.-Tors. 10.00 -14.00
Tors. også 16.00 -18.00
Fre. 10.00 -12.00Telefontider:
Man.-Tors. 09.00 -14.00
Tors. også 16.00 -18.00
Fre. 09.00 -13.00Gilleleje den:
Sag nr. : 2005/01196**Vedrørende Helsing og Græsted-Gilleleje kommuners udtalelse om kvalitetsvurdering af HHKC.**

Kære Ebbe Keld Pedersen

Kultur og Fritidsudvalget i Helsing Kommune, samt Børn- og Kulturudvalget i Græsted-Gilleleje Kommune, har behandlet KUAS' henvendelse vedr. kvalitetsvurderingen af HHKC. Begge udvalg har udtalt at de ikke har specifikke synspunkter der skal vægtes i forhold til vurderingen.

Udvalgene ønsker at understrege hvilke forventninger de fortsat har til HHKC.

Forventningerne til HHKC handler om fortsat at sikre:

- synlighed og formidling, idet det betragtes som hele fundamentet for museets rolle både i det lokale, men også i det regionale perspektiv.
- lokalhistorie, som indsamler og formidler af væsentlige aspekter omkring lokalsamfundet
- den lokale kulturelle identitet også i en ny sammenlægningskommune. Være garant for opsamling af, og medaktør i kulturelle strømninger, mentalhistoriske observationer, der samlet kan belyse områdets udvikling netop i en reformperiode. Det regionale og nationale perspektiv bør inddrages.
- styrkelse af erhvervsmæssige relationer, for også at kunne nytænke museets rolle i en kobling mellem erhverv, kultur og turisme, og for derved også at synliggøre og tilbyde museets kompetencer i erhvervssammenhænge.
- gode tilbud til turister, der netop i et turistområde stiller krav til oversættelser af udstillingsaktiviteter, samt fortsætte de "historiske vandringer og events"
- positiv og konstruktiv dialog mellem kommunerne og HHKC. Til stadighed indgå i de koordinerende dialogmøder for at afstemme gensidige forventninger.

Med venlig hilsen

På vegne af

Inge Walmar
fmd. Kultur- og Fritidsudvalget, Helsing
Græsted-Gilleleje

Annette Sørensen

Per Roswall
fmd. Børn- og Kulturudvalget,

Erling Bevensee